

BOUWHEER

Gemeente Schaarbeek

Colignonplein , 1
1030 Schaarbeek

VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN

Veiligheid en bescherming van de gezondheid

Gemeente Schaarbeek

Auteur de Projet

ESPACES MOBILITES
Aarlenstraat, 22
1050 Brussel

Laure Vandenbossche
02 513 13 36

**HERAANLEG VAN DE STRATEN
JOSOPHAT, L'OLIVIER, PHILOMÈNE
EN STEDELIJKE
ACUPUNCTUURINGREPEN**

Dossier n°
Schae/Infra/CQDJO/2.1-4.1

1030 Schaarbeek

SIXCO

RUE DE BETH, 10
B-6852 OPONT
☎ 061.21.01.00
📠 061.25.68.56

Anne WINKIN

Architect
Veiligheidscoördinator Niv. A

WIJZIGING EN EVOLUTIE VAN HET VGP tijdens de ontwerp- en de uitvoeringsfase

DATUM	INDEX	AANGEBRACHTE WIJZIGING
15/05/15		Initiële opstelling van het document
29/05/15	A	correctie
	B	
	C	

Opgesteld conform het Koninklijk Besluit inzake tijdelijke of mobiele bouwplaatsen van 25 januari 2001 vervolledigd en/of aangepast met de richtlijnen van het KB van 19 januari 2005

De documenten van bijlage A moeten door de inschrijver volledig ingevuld bij zijn offerte worden gevoegd (volgens KB van 25/01/2001, Artikel 30 §1°, 2)

OBJECTIEF:

NUL
ONGEVALLEN...

ONGEVALLEN GEBEUREN NIET TOEVALLIG

KIJK UIT, DENK NA VOOR JE TE WERK
GAAT

INHOUDSOPGAVE

I ADMINISTRATIEVE INLICHTINGEN BETREFFENDE DE WERF EN VOORNAMELIJK DIE DIE HET VOORAFGAANDE ADVIES AANVULLEN

- A. VOORSTELLING VAN HET ONTWERP
- B. BESCHRIJVING VAN DE BIJZONDERE RISICO'S VAN HET WERK
- C. MIDDELEN EN GEZAG VAN DE COÖRDINATOR
- D. BIJZONDERE VERPLICHTINGEN VAN DE INSCHRIJVERS
- E. BELANGRIJKSTE VERPLICHTINGEN VAN DE AANNEMER
- F. VOORSTELLING VAN DE VOORNAAMSTE TUSSENKOMENDE PARTIJEN
- G. BELANGRIJKSTE WETTELIJKE REFERENTIE TEKSTEN
- H. BOUWPLAATSREGLEMENT

II ALGEMENE ORGANISATIE VAN DE WERF BEPAALD DOOR DE BOUWHEER IN SAMENSpraak MET DE VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR

- A. BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE ONDERWORPENHEDEN
- B. ALGEMENE MAATREGELEN BETREFFENDE DE ORGANISATIE VAN DE WERF
- C. MAATREGELEN INZAKE INTERACTIES OP DE SITE
- D. BESCHRIJVING VAN DE RISICO'S EN DE DOOR DE AANNEMERS TOE TE PASSEN PREVENTIEMAATREGELEN TIJDENS DE UITVOERING VAN DE WERKEN
- E. ONDERWERPINGEN INZAKE PREVENTIE VAN BEROEPSZIEKTEN

III. VEILIGHEIDSMATREGELEN TIJDENS DE UITVOERING VAN DE WERKZAAMHEDEN;

- A. ORGANISATIE VAN DE HULP
- B. BRANDPREVENTIE

IV. SAMENWERKINGSMODALITEITEN TUSSEN DE AANNEMERS, WERKGEVERS OF ARBEIDERS

V. RISICOANALYSE EIGEN AAN DE WERF MET BIJHORENDE RESULTATEN

VI BIJLAGEN A

1. UITVOERINGSMETHODEN VOORZIEN DOOR DE AANNEMER (ARTIKEL 30,1° VAN HET KB VAN 25.01.2001)
2. PRIJSBEREKENING
3. ALGEMENE INLICHTINGEN OVER DE ONDERNEMING

I. ADMINISTRATIEVE INLICHTINGEN BETREFFENDE DE WERF EN MET NAME DIE DIE HET VOORAFGAANDE ADVIES AANVULLEN

De werf «Heraanleg van de straten Josophat, l'Olivier, Philomène en stedelijke acupunctuuringrepen»

Dit Koninklijk Besluit legt de opdracht van een veiligheidscoördinator op. Zijn taak bestaat, onder andere, uit de opmaak van een Veiligheids- en Gezondheidsplan (VGP).

Dat plan is niet bedoeld om de bedrijven te herinneren aan de veiligheidsregels inzake bescherming op het werk die ze moeten toepassen - daarvoor bestaat de regelgeving al - wel om de beslissingen inzake de veiligheid op de bouwplaats te coördineren.

In de ontwerpfase maakt de veiligheids- en gezondheidscoördinator een Algemeen Veiligheids- en Gezondheidsplan Ontwerp op met daarin alle maatregelen die hem nuttig lijken voor de geplande werkzaamheden.

Het Algemeen Veiligheids- en Gezondheidsplan (AVGP) - fase verwezenlijking - bevat alle maatregelen die door de actoren op de werf worden weerhouden.

Het zal eventueel worden aangepast volgens de evolutie van de handelingen op de werf.

Elke wijziging aangebracht aan dit document zal aan de ondernemingen ter kennis worden gebracht.

De Bijzondere Veiligheids- en Gezondheidsplannen (BVGP) van de aannemers maken deel uit van de evolutie van het VGP.

A. OMSCHRIJVING VAN HET PROJECT:

1. Adres van de werf of de werven:

Josaphat, l'Olivier, Philomène
B-1030 Schaarbeek

2. Voorstelling van het project:

Voorstelling van project betreft het heraanleg van de straten Josaphat, l'Olivier, Philomène en stedelijke acupunctuuringrepen.

De aanneming omvat:

- Het plaatsen van nieuwe kantstenen, van nieuwe voetpad- en rijwegbekledingen, inrichtingen voor personen met beperkte mobiliteit, straatgoten, kolken, aansluitingen van straatkolken op het openbare rioleringsnet, het plaatsen van stadsmeubilair, inclusief alle hiertoe benodigde funderingen
- De aanplant van bomen
- Plaatsen van nieuwe verlichting

Zie okk :Bestek van Gemeente Schaarbeek

3.- Gedetailleerde planning der werken:

Conform het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001 artikel 46 wordt de voorafgaande kennisgeving minstens 15 kalenderdagen vóór de aanvang van de werken (door de eerste onderneming die op de werf tussenkomt) overgemaakt. Een kopie van de voorafgaande kennisgeving moet op de werf uithangen minstens tien dagen vóór de aanvang van de werken.

- ☞ Een werfplanning moet samen met een lijst van alle onderaannemers vóór de aanvang der werken aan de coördinator worden overgemaakt.
- ☞ Een kopie van de kennisgeving wordt aan de coördinator overgemaakt.

B. BESCHRIJVING VAN DE BIJZONDERE RISICO'S VAN HET WERK

BIJZONDERE MOEILIKHEDEN VAN HET ONTWERP

<u>Verwachte risico's</u>	<u>Handelingen</u>
<u>Gevaar om op de begane grond te vallen</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Op- en/of afbraakwerken van de verhardingen, kantstenen, rioleringsstelsel,... ; ⇒ Aanwezigheid van puin, afval,... op de grond; ⇒ Aanwezigheid van kabels en verlengkabels voor de stroomtoevoer; ⇒ Aanwezigheid van openingen in de grond (inspectieputten,...)
<u>Risico op instorten van de bouwputten, ophogingen</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Op- en/of afbraakwerken van de inspectieputten...
<u>Risico om van een hoogte te vallen</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Werken voor het demonteren en vervangen van de borstweringen; ⇒ Werken voor het plaatsen van de openbare verlichting.
<u>Risico op verergering van kwetsuren door de mogelijke besmetting met tetanus</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aanwezigheid van wapeningen, roosterwerk bij het demonteren van de verhardingen; ⇒ Werken voor het demonteren van de borstweringen; ⇒ Aanwezigheid van wachtijsers.
<u>Risico op snijwonden, ernstige kwetsuren</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aanwezigheid van glasscherven bij het demonteren van glazen elementen.

BIJZONDERE RISICO'S DOOR DE LIGGING OF DE OMGEVING

<u>Verwachte risico's</u>	<u>Handelingen</u>
<u>Diverse ongevallen met derden</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aanwezigheid van voetgangers ⇒ Aanwezigheid van scholen in de omgeving; ⇒ Bevoorradings- en evacuatiwerkzaamheden.
<u>Gevaar voor vandalisme, inbraak op de bouwplaats</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aanwezigheid van kinderen, adoslescenten buiten de werfuren ;
<u>Risico op elektrocutie of contact met leidingen van de concessiehouders</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aanwezigheid van boven- of ondergrondse leidingen ⇒ Graafwerken ⇒ Verlading met hijstoestellen
<u>Risico op interferentie of storingen van het openbaar vervoer</u>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aanwezigheid van openbaar vervoerslijn : MIVB, de Lijn,...

Het is belangrijk erop toe te zien dat de bouwplaatszone goed afgesloten wordt, en dat het toezicht tijdens de bevoorradings- en evacuatiwerkzaamheden van materialen of materieel gecoördineerd wordt.

C. MIDDELEN EN GEZAG VAN DE COÖRDINATOR

De rol van de Coördinator is gedefinieerd in artikel 22 van het Koninklijk Besluit betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen van 25 januari 2001. Zijn opdracht wordt bepaald in een contract opgesteld door de bouwheer. De Coördinator neemt deel aan de uitvoering van het project gedurende alle bouwfases.

Tijdens de uitvoeringsfase, en in overeenstemming met de verplichtingen die door de bouwheer aan de coördinator worden opgelegd, heeft deze laatste de volmacht om:

- i) de werken geheel of gedeeltelijk te doen stopzetten in geval van vaststelling van een groot of dreigend gevaar, en dit tot er opnieuw een veilige toestand ontstaat in overeenstemming met het Algemeen Veiligheids- en Gezondheidsplan.
- ii) de gebreken van de tussenkomende partijen in het coördinatiedagboek in te schrijven en aan de bouwheer mee te delen.

In de mate dat de Veiligheidscoördinator wordt geïnformeerd over de evoluties met betrekking tot de werf, zal deze indien nodig de aanpassingen ad hoc in het AVGP aanbrengen of de wijzigende preventiemaatregelen bepalen en deze in zijn coördinatiedagboek inschrijven.

D. BIJZONDERE VERPLICHTINGEN VAN DE INSCHRIJVERS INZAKE VEILIGHEID

Ten einde de toepassing van schikkingen voorzien door de veiligheidscoördinator tijdens de werken toe te laten (conform artikel 30 paragraaf 1 van het K.B. van 25 januari 2001) zijn de kandidaten verplicht aan hun offerte een document toe te voegen dat naar het AVGP refereert en waarin ze beschrijven hoe ze het werk zullen uitvoeren rekening houdend met dit veiligheids- en gezondheidsplan.

- ☞ Elke inschrijver zal een duidelijke beschrijving bezorgen van de gekozen bouwmethoden, in het bijzonder beroep doende op de werkuitrustingen.
- ☞ De inschrijvers zullen naar bijlage A refereren die een wezenlijk deel van het inschrijvingsformulier vormt.

E. BELANGRIJKSTE VERPLICHTINGEN VAN DE AANNEMER

- De algemene principes voor preventie eerbiedigen en toepassen tijdens de voorbereidingsfase van het bouwterrein, tijdens de werken en de opheffing van de beperkingen.
- De verplichtingen eerbiedigen die voortvloeien uit het Algemeen Coördinatieplan inzake Veiligheid en Gezondheidsbescherming.
- Het AVGP aan de onderaannemer(s) van het betrokken bedrijf overmaken.
- Het gemeenschappelijk inspectiebezoek bijwonen voorafgaand aan om het even welke interventie op de werf.
- De verplichtingen naleven die volgen uit de codex en onderafdeling IV "specifieke verplichtingen van de aannemers" van het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001 en bijlage III.
- Het Coördinatiedagboek voor gezien tekenen en gevolg geven aan de opmerkingen of de aankondigingen van de Veiligheidscoördinator.
- Zorgen voor al de noodzakelijke documenten voor de afwerking van het PID vóór de oplevering van de werken.
- Deelnemen aan alle vergaderingen georganiseerd door de Veiligheidscoördinator.
- **Een verantwoordelijke persoon aanduiden** voor het beheer en de toepassing van de veiligheidsinrichtingen bepaald door de onderneming in overleg met de coördinator. De verantwoordelijke persoon moet zorgen voor het onderhoud van deze inrichtingen en voor de noodzakelijke zuiveringen om een maximale veiligheid te garanderen en te handhaven.

De voetgangerswegen zullen verlicht zijn. Ze moeten altijd vrij zijn, niet door materiaal en materieel belemmerd worden; de interne en externe schachten, sleuven, goten enz. moeten voorlopig dichtgestopt worden.

Documenten te leveren door de ondernemingen

- **Bijzonder veiligheids- en gezondheidsplan** dat aan de preventieve elementen beantwoordt die voortvloeien uit de risicoanalyse uitgevoerd door de coördinator via de BVGP (Bijlage B).
- **Installatieplan van de bouwplaats** dat o.a. volgende elementen bevat:
  - Werfafsluiting
  - Plaats van de Werfkantoren
  - Plaats van de kleedkamers e.d. en het sanitair van de arbeiders
  - Wegen en horizontale en verticale verplaatsingszones
  - Aantal kranen en positie
  - Opslagplaatsen

•Signalisatieplan

De aannemer zal de signalisatieborden plaatsen zoals gevraagd in het M.B. van 7 mei 1999 en zal de toelating vragen aan de politiediensten om de werken uit te voeren op het openbaar domein.

- **Algemene planning van de werkzaamheden**

De auteur van het project en de hoofdaannemer zullen de Veiligheids- en Gezondheidscoördinator inlichten over de interventiedata zodat deze:

- De gelijktijdige of opeenvolgende interventies kan identificeren
- De aard en de situatie van de uit te voeren werken kan begrijpen

- De risico-interventies of de overlappings van taken kan opsporen
- In functie van de vooruitgang van de werken, het aanpassen van de voetgangerswegen en de installatie van bijkomende bewegwijzeringsignalisatie kan verzekeren.

BELANGRIJK:

Al deze documenten zullen VOOR het begin van de werken aan de coördinator overhandigd worden.

- **Documenten betreffende de coördinatie:** kennisgeving, AVGP, BVGP, kopie van het coördinatiedagboek, PV van de heftuigen,... Deze documenten worden in een map bewaard. Deze map wordt op de werf bewaard en zal op aanvraag aan de aanbestedende overheid worden getoond. De aannemer is verantwoordelijk voor het updaten van de documenten in de map. Voorstelling van de documenten aan de coördinator minstens 15 dagen vóór om het even welke interventie.
- **Nuttige documenten** die de coördinator toelaten het Post Interventie Dossier (PID) samen te stellen. Het heeft tot doel de preventie tegen beroepsrisico's te vergemakkelijken bij latere interventies.

Het PID wordt door de coördinator opgesteld uit gegevens of documenten afkomstig van de auteurs van het project en de aannemer. De coördinator maakt een overzicht van alle documenten zoals de plannen en technische nota's die latere interventies op het werk kunnen vergemakkelijken.

Niet-limitatieve lijst van de documenten die voor het PID moeten worden overhandigd:

- Voorafgaande kennisgeving van de werken
- Bouwvergunning
- Volledige lijst van de onderaannemers
- "as built"-plannen (A3-formaat) van de ondergrondse netten en inventarisatieplannen na werken
- Lijst van het geplaatste materieel en de geplaatste materialen die door de bouwheer werden goedgekeurd
- Technische fiche van deksels, platen,...

Niet-limitatieve lijst, aan te vullen in functie van de wensen van de bouwheer en volgens artikels 34 tot 36 van de onderafdeling III van het K.B. van 25.01.01.

BELANGRIJK:

Al de documenten voor het opstellen van het PID zullen aan de Coördinator op de dag van de voorlopige oplevering worden overhandigd.

F. VOORSTELLING VAN DE VOORNAAMSTE TUSSENKOMENDE PERSONEN

Tussenkost	Vertegenwoordiger	Telefoon	Fax/Mail
<p>BOUWHEER Gemeente Schaarbeek - RENOVAS Colignonplein 1030 Brussel</p>	C PREVOT	02/246 91 62	cprevot@renovas.be
<p>PROJECTONTWERPER ESPACES MOBILITES Rue d'Arlon, 22 B- 1050 Bruxelles</p>	Mad Cécile Dumont	02/513 13 36	cecile@espaces-mobilites.com
<p>VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR SIXCO Rue de Beth , 12 B-6852 OPONT</p>	Jean-Pierre WIRIX	0475 97 96 69	Jp.wirix@sixco.eu
<p>ALGEMENE AANNEMER</p>			
<p>ONDERAANNEMERS</p>			

G. ELANGRIJKSTE WETTELIJKE REFERENTIETEKSTEN

1. Europese richtlijn 92/57/EEG van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften inzake Veiligheid en Gezondheid voor tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.
2. Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij het uitvoeren van hun werk.
3. Het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001 betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen die de desbetreffende Europese richtlijn en haar bijlagen omzet.
4. ARAB: Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming
5. Codex: code voor het welzijn op het werk
6. A.R.E.I.: Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties
7. KB van 16 maart 2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling van asbest.

H. BOUWPLAATSREGLEMENT

Dit AVGP wordt als bouwplaatsreglement beschouwd dat o.a. de algemene gedragscode op de werf en de verplichtingen die voortvloeien uit de coördinatie op de werf, omvat.

De werkgevers van de verschillende ondernemingen aanwezig op de werf moeten samenwerken, onder het gezag van de werfverantwoordelijke, om de maatregelen inzake veiligheid en gezondheid toe te passen en zich wederzijds op de hoogte te stellen van deze risico's en hun medewerkers, vertegenwoordigers, leveranciers en bezoekers ervan te informeren.

Elke onderneming zal kennis nemen van het AVGP en zal samen met het BVGP een ontvangstbewijs leveren verklarend dat alle werknemers op de hoogte zullen worden gebracht van de op deze werf genomen preventiemaatregelen.

II. ALGEMENE ORGANISATIE VAN DE WERF VASTGESTELD DOOR DE BOUWHEER IN SAMENSpraak MET DE VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR

A. BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN VAN DE ONDERWORPENHEDEN

1. Ten opzichte.

De aannemer zal er op toezien de stabiliteit en de integriteit van de naburige gebouwen, constructies, werken niet in gevaar te brengen.

2. Betreffende de voetgangers

Aan de ingang van de site zullen de volgende verplichte inlichtingen aangeplakt worden:

- a. Bouwvergunning
- b. Voorafgaande kennisgeving
- c. Signalisatieborden « Helm dragen verplicht », « Verboden toegang voor onbevoegden »

Het opslaan van materialen en materieel op de openbare weg of op de voetpaden, en vóór de toegang tot de bouwplaats zal worden vermeden.

De aannemer moet absoluut de toegang voor de buurtbewoners respecteren. Om een veilige toegang voor de voetgangers te garanderen mogen twee voetpaden niet tegelijkertijd worden opgebroken.

3. Betreffende het gebruik van een hijsstoestel

Het overvliegen van naburige gebouwen of wegen buiten de werfzone is niet toegelaten.

Het rapport van een Externe Dienst voor Technische Controle moet vóór het begin van de werken aan de coördinator worden voorgelegd.

4. Betreffende de netten die moeten worden behouden of omgelegd.

Vóór de aanvang van alle werkzaamheden zal de aannemer kennis nemen van de plaats van de leidingen voor riolering, gas, en van de elektrische kabels en telefoonkabels, door contact op te nemen met de concessiehouders of de betrokken nutsmaatschappijen (plannen, aansluitingen, ...). De ondernemer zal ook de stappen ondernemen om de noodzakelijke vergunningen te verkrijgen en zal alle maatregelen nemen voor de bescherming van derden.

De ondernemer zal de verschillende verkregen toelatingen ter beschikking houden van de veiligheidscoördinator en zal de weerhouden uitvoeringswijzen preciseren voor bijzondere uit te voeren werken.

Ondergrondse leidingen en kabels worden geïdentificeerd via de plannen van de concessiehouders, sondering of detectoren. Alvorens de grondwerken aan te vatten, zal de aannemer de exacte plaatsen van alle kabels aanduiden.

Om het opstellen van het PID mogelijk te maken, zal de ondernemer op een plan de lokalisatie en de bebakening van ondergrondse installaties weergeven.

5. Aard van de bodem

Zie advies studie/ stabiliteitsbureau

6. Bijzondere risico's betreffende de coactiviteit op de werf

Zie bijzondere risicoanalyse

B. ALGEMENE MAATREGELEN BETREFFENDE DE ORGANISATIE VAN DE WERF

1. Verlichting en afsluiting van de bouwplaats

Zowel bij dag als bij nacht of bij mistig weer treft de aannemer alle nodige maatregelen voor het signaleren van de bouwplaatsen en opslagruimtes die gedeeltelijk gelegen zijn op plaatsen die normaal voor het verkeer van voertuigen of voetgangers voorbehouden zijn.

Hij is ertoe gehouden zijn bouwplaatsen volledig te omheinen, zowel langs de voorlopige of definitieve voetpaden als langs de voorlopige of definitieve rijwegen, voorbehouden aan het automobielverkeer.

De zone van werk en opslag moet duidelijk door sluitingen en een aangewezen signalisatie aangepast worden.

2. Vrachtwagens en werfvoertuigen

De algemene aannemer neemt de nodige maatregelen om de wegen in een optimale staat van netheid te behouden. Deze maatregelen dienen door de Veiligheids- en Gezondheidscoördinator te worden goedgekeurd.

Voor het bekomen van de toegangstoelatingen zullen de ondernemingen de verschillende certificaten van periodiek nazicht voorleggen, met opheffing van het eventuele voorbehoud.

3. Werfsignalisatie (MB 7 mei 1999)

De aannemer moet zich schikken naar het TB 2000: A2.2.2. Verlichting en signalisatie van de bouwplaatsen en A2.2.7 Signalisatie, net als naar het KB van 7 mei 1999.

De aannemers zullen de toestemming van de politie vragen voor de werken gelegen tijdelijk of mobiel op openbaar domein.

De levering en het onderhoud van de tijdelijke signalisatie is ten laste van de aannemer.

- De signalisatie van bouwplaatsen moet met de grootste zorg uitgevoerd worden en tijdens de hele duur van de werkzaamheden in een goede staat van netheid worden behouden zodanig dat ze steeds voor de gebruikers betrouwbaar blijft.
- Met het oog op de verkeersveiligheid mogen de overheden naast de opgelegde maatregelen nog een bijkomende signalisatie voorschrijven.
- De werkzaamheden mogen niet beginnen zolang de signalisatie niet is aangebracht.
- Alle verkeersborden moeten van het reflecterende type zijn of van het type met een eigen verlichting.
- Rood-wit gestreepte signalisatie is van het reflecterende type.

- De bepalingen betreffende de plaatsing en de afmetingen van de verkeersborden en bijkomende borden zijn van toepassing.
- Indien een verlichting is voorzien, moet deze functioneren tussen zonsondergang en zonsopgang en in alle omstandigheden waarin de zichtbaarheid beperkt is (minder dan 200 m). Deze verlichting moet zichtbaar zijn tot 150 m.
- De wegsignalisatie wordt weggenomen zodra de werkzaamheden voltooid zijn.
- Buiten de werkuren, worden borden die niet nuttig zijn, doeltreffend afgedekt of weggenomen.
- Indien voor het bouwterrein het verkeer moet worden omgeleid, moet het complete traject van die omleiding bewegwijzerd worden.

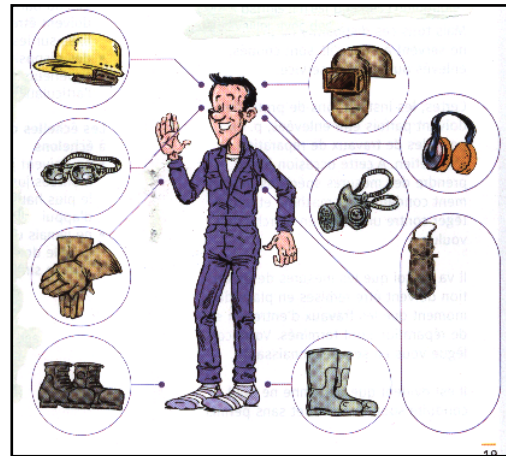
Het begin van het bouwterrein dient te worden aangeduid met een goed zichtbaar opgesteld paneel (geel op zwarte achtergrond) met de naam van de signalisatieverantwoordelijke en zijn telefoonnummer.

☞ Signalisatieplan voor te leggen aan de bevoegde overheid

4. Individuele beschermingsuitrustingen

In het algemeen zal het geheel van het personeel dat de werksite moet betreden, over de volgende minimale uitrusting beschikken, die volgens zijn eigen activiteit aangevuld zal worden:

- Aangepaste werkkleren, helm en oorbeschermer
- Anti-stofmasker
- Paar handschoenen
- Anti-stofbril
- Veiligheidsschoenen of -laarzen
- Anti-valtuigje
- Weerspiegelend retro vest, enz....

Een herinnering van de veiligheidsinstructies zal wekelijks en na iedere hervatting na stopzetting voor diverse redenen gebeuren.

☞ **De methode voor de herinnering aan de instructies zal in het BVGP worden verduidelijkt.**

5. Gebruik van collectieve beschermingen

De beschermingsmiddelen zijn bij voorkeur collectief (art. 5 Welzijnswet) en zo geïntegreerd in de werkmethodes, dat ze vóór de uitvoering van gevaarlijke fases worden geplaatst en niet erna.

De aannemer moet de veiligheidsinrichtingen gebruiken die omschreven zijn in de reglementeringen betreffende de veiligheid op het werk (bijzondere risico's eigen aan elke onderneming) en dit onafhankelijk van elke coactiviteit.

De aannemer zal maatregelen nemen en collectieve preventie- en beschermingsmiddelen ter beschikking stellen voor meerdere tussenkomende partijen.

6. Opslag

Afbakening van de verschillende zones.

De opslagplaatsen zullen precies gedefinieerd worden op een plan dat door de bouwdirectie, de stabiliteitsingenieur en de veiligheidscoördinator moet worden goedgekeurd.

De algemene aannemer moet zijn leveringen spreiden en rechtstreeks in de nabijheid van de verschillende werkposten aanvoeren.

De levering van elementen van grote omvang wordt gepland net voor de plaatsing van deze elementen. Zij worden rechtstreeks geleverd en zoveel mogelijk nog dezelfde dag geplaatst.

De materialen en het materieel zullen nooit opgeslagen worden op de doorgangswegen voor voetgangers of voertuigen, noch voor de toegang van de bouwplaats.

Gevaarlijke producten voor de mens en het milieu:

De aannemer zal aanduiden of zijn werken het gebruik van gevaarlijke stoffen of voorbereidingen impliceren, die vergiftigingen, brand of ontploffingen kunnen veroorzaken. De veiligheidsfiches van deze producten zullen in bijlage bij zijn BVGP worden gevoegd. In dit geval zal de veiligheidscoördinator speciale opslagplaatsen voorzien in functie van de risico's.

De onderneming die gevaarlijke stoffen gebruikt, brengt een signalisatie aan vlakbij de opslagplaatsen, met de affiche van de veiligheids- en eerste hulp-instructies.

Afval afkomstig van de verpakkingen (herbruikbare en niet-herbruikbare paletten)

Dit afval zal imperatief in de speciaal hiervoor bestemde laadbakken worden gedeponeerd en naar gelang van de productie ervan worden verwijderd.

Het maken van vuur op de bouwplaats is streng verboden.

Afvalwater moet worden gefilterd, alvorens het in de riolering wordt gestort.

Voedingsafval

Dit afval, afkomstig van de maaltijden van het werfpersonnel, zal in een container of in zakken worden gedeponeerd. Het zal worden weggevoerd op de dag en het uur aangeduid door de gemeente.

6.1 Opslagvoorwaarden

De zones voor speciale opslag zullen worden bepaald in overleg met de aannemer en de bouwheer. Deze zullen op het plan van de werfinrichting worden aangeduid.

De onderneming zal in zijn BVGP het type verpakking, de aard, de risico's en de beschermingsmiddelen verbonden aan de gestockeerde producten, vermelden.

Ze zal ook de wijzen van bevoorrading bepalen voor de brandstoffen of een andere energievorm noodzakelijk voor de op de bouwplaats gebruikte machines en materieel.

6.2 Voorwaarden voor verwijdering of vernietiging

De onderneming zal het puin behandelen dat het gevolg is van haar eigen activiteit. Het puin moet worden afgevoerd naarmate de werken vorderen.

Als deze regel niet nageleefd wordt, zal de coördinator het hinderlijke puin door een onderneming, al dan niet aanwezig op de site, kunnen laten afvoeren, voor rekening van de in gebreke gebleven onderneming.

6.3. Voorwaarden voor verwijdering van gebruikte gevaarlijke materialen:

A priori , nihil

6.4. Voorwaarden voor verwijdering of vernietiging van gebruikte gevaarlijke materialen:

A priori, nihil

**Asbestverwijdering: de coördinator en de bouwheer moeten worden verwittigd van de eventuele aanwezigheid van asbest dat niet was voorzien in het bestek.
Verwijdering volgens de geldende regelgeving.**

7. Schoonmaak van de werf

De schoonmaak van de werf moet dagelijks gebeuren. Het afval zal op een op voorhand bepaalde plaats worden gestockeerd.

8. Vloeibaar afval

Het storten van vloeibaar afval dat het terrein zou kunnen verontreinigen (afgedankte olie, koolwaterstof, verf enz..) is verboden.

9. Elektrische installatie

 De onderneming moet uitleggen hoe zij zich elektriciteit zal verschaffen

De elektrische installatie van de bouwplaats.

Vóór haar indienststelling zal de **tijdelijke** elektrische installatie van de werf een keuring ondergaan, uitgevoerd **door een erkend keuringsorganisme**. Een kopie van het keuringsverslag zal ter beschikking worden gehouden van de veiligheidscoördinator. De hele elektrische installatie zal worden uitgevoerd met adequate kabels in overeenstemming met de geldende normen; zij worden vastgehecht met middelen die een goede hechting garanderen. De op de grond afgerolde kabels zullen ofwel bedolven worden, ofwel door een koker beschermd zijn. De netwerken moeten perfect beschermd worden. Al de stopcontacten moeten geaard zijn. Het gebruik van deze installatie zal nauwkeurig worden bepaald en gecontroleerd. De verlichting van de werf en de aansluiting van de stopcontacten moeten van elkaar onafhankelijk zijn.

Indien er geen elektrische aansluitkast vlakbij de werkpost voorhanden is (bvb. op het einde van de werken), zal de onderneming draagbare kistjes voorzien, die conform zijn en voorzien zijn van differentiaalschakelaars van 30mA.

De draagbare werktuigen zullen dubbel geïsoleerd zijn en de verlengkabels van het type H07 RNF (soepele rubberen kabel), de stopcontacten zullen onbreekbaar zijn, de haspel zal uitgevoerd zijn in een isolatiemateriaal voorzien van een warmtebescherming met zekering.

De door de onderneming geïnstalleerde verlichting mag geen donkere zones overlaten en moet de doorgang op de gehele bouwsite en de directe omgeving zonder gevaar mogelijk maken. De onderneming zal de verlichting van elke werkzone met conform en in goede staat verkerend materieel verzekeren. De halogeenprojectors moeten op een voet staan, en voorzien zijn van waterdichte beschermingsglazen.

De verlichtingsniveaus zullen in overeenstemming zijn met de regels inzake verlichting vastgelegd door de Arbeidswetgeving.

10. Preventiemaatregelen in verband met de bouw- en uitvoeringsmethodes

Via de uitvoeringsbesluiten van het KB van 27.03.98 van de wet op het Welzijn op het werk, is iedere werkgever verplicht zijn eigen preventiepolitiek te hebben en zijn eigen Dynamisch Systeem van Risicobeheer te gebruiken.

Via de uitvoeringsbesluiten van het KB van 25.01.01, artikel 30, 1° en 2° van de coördinatie op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen en de omzendbrief van 4.06.04 van de Code voor goede praktijken inzake de veiligheids- en gezondheidscoördinatie op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, zal de aannemer alle bijzondere risico's bepaald door de coördinator in zijn tabel "bijzondere risico's van de werf" analyseren en zal hij zijn eigen werkmethodes beschrijven.

Deze tabel zal aan de inschrijver toelaten bijlage A in te vullen, die -behoorlijk ingevuld- bij de offerte moet worden gevoegd.

C. MAATRGELLEN INZAKE INTERACTIES OP DE SITE

1. Samenlopende werkzaamheden die moeten worden aangepast aan de planning

De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het opstellen en het naleven van de uitvoeringskalender van de werken. Vóór het begin van de werken zal deze kalender **VERPLICHT** voor advies aan de veiligheidscoördinator worden voorgelegd.

Alle wijzigingen, veranderingen in de prestaties, verschuivingen en verlengingen voor diverse redenen zullen het voorwerp uitmaken van het advies van de coördinator. Deze veranderingen niet doorgeven of het advies van de coördinator niet aanvragen, zal als gevolg hebben dat zowel de coördinator als de opdrachtgever niet meer verantwoordelijk kunnen worden gesteld indien zich een incident voordoet als gevolg van een taakverschuiving op de gedetailleerde uitvoeringskalender.

Indien tijdens de werf een geprogrammeerde taak verschoven wordt, zal de coördinator onmiddellijk op de hoogte worden gebracht, om de eruit voortvloeiende interacties te bestuderen. De resultaten van deze raadpleging zullen in het coördinatiedagboek genoteerd, en aan de betrokken ondernemingen doorgegeven worden. Als de hierboven geciteerde wijziging aan een onderneming te wijten is, zullen de gevolgen van deze tekortkoming aan de nalatige onderneming toegeschreven worden, wat ook haar motief moge geweest zijn.

2. Evolutie van de coactiviteiten en definitie van de maatregelen genomen door de veiligheidscoördinator

Voor zover de coördinator van de evoluties betreffende de werf op de hoogte is gebracht, zal hij de vereiste aanpassingen aan het AVGP uitvoeren, of zal hij de noodzakelijke preventie maatregelen nemen, die hij in het coördinatiedagboek - en indien nodig ook in het werf PV - zal inschrijven.

3 De wisselwerking met gebruiks- of exploitatieactiviteiten op de site van de bouwplaats of in de omgeving ervan :

Er moeten voorzieningen getroffen worden zodat het risico dat er schade wordt toegebracht aan bestaande leidingen en ondergrondse installaties en, in voorkomend geval, aan de installaties aan de oppervlakte die ermee verbonden zijn, erg klein wordt. De veiligheidsmaatregelen die genomen moeten worden bij de uitvoering van werkzaamheden in de nabijheid van bestaande leidingen ondergrondse leidingen in het bijzonder maken integraal deel uit van de contractuele verplichtingen. Ze zijn erop gericht de installaties goed te laten werken en ongevallen te verhinderen.

De bouwdirecties belast met de uitvoering blijven verantwoordelijk voor de veiligheidsmaatregelen die genomen moeten worden zowel in gewone als in uitzonderlijke omstandigheden. Zij moeten de wettelijke bepalingen naleven (ARAB, CODEX, AREI, ...) alsook de richtlijnen die mogelijk voorgeschreven werden door de concessiehouders.

De zone waar er beschadiging zou kunnen optreden door de uitvoering van de werkzaamheden of door de doortocht van vrachtwagens en/of andere mechanische toestellen wordt onmiddellijk na kennisname aangeduid door de bouwdirectie belast met de uitvoering.

D. BESCHRIJVING VAN DE RISICO'S EN DE DOOR DE AANNEMERS TOE TE PASSEN PREVENTIEMAATREGELEN TIJDENS DE UITVOERING VAN DE WERKEN

D.1. SLOOP/AFBRAAKWERKEN

VOORAFGAANDE ANALYSE

Vooraleer de afbraakwerken aan te vangen moet de aannemer kennis nemen van de ligging van de ondergrondse leidingen (rioleringen, water, eventuele gastleidingen, elektrische en telefoonkabels).

Hij legt de nodige contacten bij de betrokken vennootschappen of organismen om elke verstoring of ongeval van welke aard dan ook te vermijden in de netwerken die deze aansluitingen bedienen of waarin ze uitmonden.

De risicoanalyse moet voor aanvang van de werken uitgevoerd worden en aanvaard door de leidend ambtenaar en de coördinator, met inbegrip van de beschermingsmaatregelen van de aanpalende werken (voorlopige constructie, bomen, ondersteuning,...) De afbraak moet overeenkomstig het BB uitgevoerd worden.

⇒ De aannemer is in het algemeen de opbraak- en ondersteuningstechnieken meester.

⇒ De aannemer moet alle beschermingsmaatregelen nemen voor derden op de site en op de wegenis.

RISICOANALYSE

De risicoanalyse moet voor aanvang van de werken uitgevoerd worden en aanvaard door het stabiliteitsbureau, het controlebureau en de coördinator, met inbegrip van de beschermingsmaatregelen van de aanpalende werken (voorlopige constructie, ondersteuning,...) en de reeds gerenoveerde elementen. De afbraak moet uitgevoerd worden overeenkomstig het BB van de architect.

⇒ De aannemer moet in zijn offerte specificeren welke middelen hij van plan is aan te wenden voor de realisatie van deze post (stelling, hoogwerker,...)

⇒ De aannemer moet er in het bijzonder aandacht aan besteden dat hij alle beschermingsmaatregelen neemt voor derden, binnen de omheining van het gebouw, op de naburige terreinen en op de wegenis.

De aannemer moet de buurthinder tot een minimum beperken en moet met name gebruik maken van geluiddicht gemaakte compressoren en boorhamers. Wat de stofproductie betreft moet hij de voorkeur geven aan opbraak boven afbraak en in het mate van het mogelijke moet hij de elementen voor afbraak bevochtigen, alsook het puin.

Trillingen moeten zoveel mogelijk beperkt worden omdat ze een invloed kunnen hebben op de andere werfzones.

AANBEVELINGEN

De aannemer moet er tijdens het verhandelen van omvangrijk puin op letten geen schade toe te brengen aan derden noch gebouwen.

Voor alle gevaarlijk of giftig afval worden voldoende containers aangepast aan de aard van het afval op het bouwterrein geplaatst. De certificaten van erkende storting worden aan de veiligheidscoördinator bezorgd. Wat het andere afval betreft wordt de aannemers aanbevolen om de verschillende materialen ter plaatse te sorteren (steen, bakstenen, hout, leien, glas, metaal...). Glazen elementen liever opbreken dan afbreken om glasscherven te voorkomen.

D.2. GEBRUIK VAN BOUWMACHINES

We herhalen dat de hef- en tilmachines en hun toebehoren gecontroleerd moeten worden door een erkende instelling. Die legt de resultaten van de inspectie vast in het veiligheidsregister vóór elk gebruik en na elke wijziging of herstelling en ten minste om de 3 maanden.

⇒ **Als deze verslagen niet voorgelegd kunnen worden of wanneer duidelijk blijkt dat het materiaal of de toebehoren niet voldoen aan de reglementaire voorschriften, mogen ze niet langer gebruikt worden.**

Een wekelijkse inspectie door een bevoegde persoon van de aannemer is eveneens vereist om de diverse elementen en toebehoren te controleren.

De bestuurders van deze machines moeten ten minste 18 jaar oud zijn en over een vergunning beschikken die voor die specifieke categorie werd afgeleverd door de werkgever.

De aannemer moet de **verkeerszones vastleggen en afbakenen** in overleg om elk gevaar voor botsing, interferentie e.d. te vermijden.

⇒ De aannemer bezorgt de coördinator-uitvoering de **lijst met machines** die hij wil gebruiken en op welk moment. Hij levert ook de **controle-attesten**, de **medische attesten** van de bestuurders

Risico's	Aanbevolen maatregelen
Contact met machines die op de bouwplaats rondrijden	⇒ De machines uitrusten met optische of auditieve waarschuwingsmiddelen bij het achteruitrijden.
Blokkering in de beweegbare stukken bij herstellingen aan machines	⇒ De machines conform maken. ⇒ De bewegende stukken beschermen. ⇒ Geen losse kleding dragen.

<p>Omkanteling van de machine door overbelasting.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Het steunvlak en de belasting controleren. ⇒ De stabiliteitscriteria naleven. ⇒ De machines uitrusten met beschermingsystemen tegen omkanteling. ⇒ De machines niet in de buurt van de putten laten rijden. ⇒ De hellingen op de toegangswegen beperken. ⇒ De verkeerszones van de machines afsluiten.
<p>Brand in de machine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Een gekeurd blustoestel in de cabine of in de buurt van de machine klaarzetten.
<p>Val van getilde lasten.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ De heftoestellen en hun toebehoren laten keuren door een erkende keurinstelling. Ze moeten een gunstig rapport krijgen. ⇒ Steeds het gewicht bepalen van de last die getild moet worden en de juiste hefgereedschappen kiezen volgens de belastingstabel van de fabrikant. ⇒ Elk element van het hefmateriaal checken vóór en na elke hefbeurt. ⇒ Controleren of de last voldoende hoog boven obstakels getild is vóór de rolbrug toestemming krijgt om verplaatst te worden. ⇒ Spankabels gebruiken om te voorkomen dat de last gaat rollen of andere ongewenste bewegingen maakt. ⇒ De niet gebruikte hefkoorden aan de ring vastmaken. ⇒ Niet in de buurt van de last lopen, noch in de werkingsstraal van de hefmachine.
<p>Het is noodzakelijk de verkeerszones aan te duiden en af te bakenen om botsingen en interferentie te vermijden.</p> <p>De aannemer zal de informatie i.v.m. werktuigen aan de VC-realisatie doorgeven en de lijst met aanduiding wanneer de werktuigen zullen gebruikt worden, alsook de goedkeuring door EDCT, de medische certificaten van de conductoren en hun voorstel van circulatieplan.</p>	

D.3. MAATREGELEN BETREFFENDE DE BOUWPUTTEN

VOORBEREIDEND WERK

De aannemer neemt contact op met de verschillende concessiehouders. Zij moeten hem een kopie overmaken van de liggingplannen van hun ondergrondse installaties (plan en doorsnede) die door de betreffende zone lopen.

In bepaalde gevallen moet overwogen worden om de toevoer af te sluiten (gas, water, elektriciteit...).

Gedurende de voorbereidingsperiode moet een bezoek gebracht worden aan de site, met name om een goede kennis van de aard van het terrein te hebben om het geschikte type beschoeiing te kunnen bepalen voor de ondermetseling.

In het geval tuigen worden ontdekt die kunnen ontploffen, moet de zone ontruimd worden en afgesloten zodat gespecialiseerde diensten de tuigen kunnen verwijderen (rijkswacht of civiele bescherming).

⇒ De uitgravingen dieper dan 1.20m moeten gemeld worden aan de technische inspectie en NAVB.

SABILITEITSSTUDIE VAN DE BOUWPUTTEN

Stabiele taluds verzekeren (in acht nemen van natuurlijke talud, stutten, beschoeien, verticale putwanden...) volgens de aard van de ondergrond.

Verplichting om de omgeving rond de putten vrij te maken vóór de aanvang van de werken. Zorgen voor de koppen van de taluds niet belasten (gevaar voor inzakking) en ze beschermen tegen stroomwater. De uitgegraven grond, de materialen en het materieel mogen niet op de bodem van de put gelegd worden.

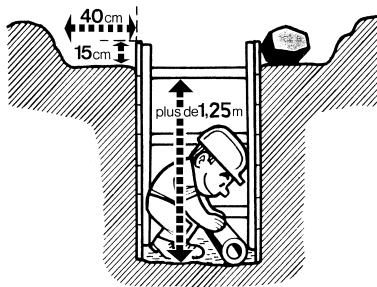
Verplichting om de omgeving van de bouwputten vrij te maken alvorens de werkzaamheden aan te vatten.

Bedraagt de breedte meer dan 40 cm, dan moeten overstapoplossingen voorzien worden die geen instortingen kunnen veroorzaken bij het stappen over die middelen.

Voor de ondermetselingen mag de aannemer geen bouwputten graven die meer dan 80 tot 100cm breed zijn. Dit moet bovendien afwisselend worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat het gebouw permanent ondersteund is zolang de ondermetselingen niet uitgevoerd zijn.

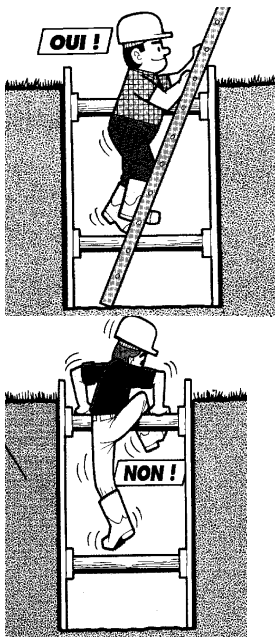
Tijdens de uitvoering van de werken zullen de leidingen en kabels ondersteund moeten worden.

BESCHOEIING VAN DE PUTTEN, STUDIE VAN DE PLAATSING EN DE STABILITEIT VAN DE BESCHOEIING

De beschoeiing steekt 15 cm uit boven het grondniveau zodat ze een plint vormt om materialen en materieel tegen te houden. De onderdelen van de beschoeiing dienen stevig vastgemaakt te worden opdat ze onderling niet kunnen verschuiven.

OEGANGS- EN WEGRUIMINGSMIDDELEN VOOR DE PUTTEN

Twee ladders of andere toegangs- en wegruimingssystemen moeten in de sleuf en in de beschoeide putten gezet worden.

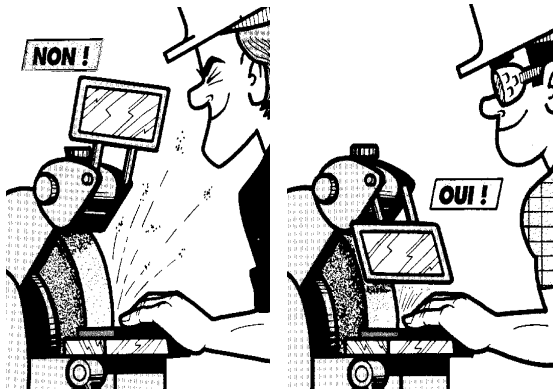
De toegangen moeten vrijgemaakt en onderhouden worden: hersteld na schade door een machine, sneeuwvrij gemaakt in de winter, verplaatst volgens de vorderingen van de werken en zo nodig afgebakend en verlicht.

BEVEILIGING EN DICHTING VAN SLEUVEN EN BOUWPUTTEN

De openingen in de grond zal worden gemeld en goed beschermd door leuning. De eenvoudige opmaak met banners is niet genoeg. Het is passend om een adequate bewegwijzering en de bescherming van derden.

- ⇒ De opvulling van de putten moet zo snel mogelijk gepland worden. Deze maatregel voorkomt het risico op struikelen, soms valgevaar in verband met de opening en vermijdt dat de uitgravingen als stort worden gebruikt, wetende dat de werf zich ter hoogte van een school bevindt.

D.4. MAATREGELEN BETREFFENDE HET GEBRUIK VAN GEREEDSCHAPMACHINES

Alle machines, snijtoestellen, enz. mogen enkel worden onderhouden door bevoegd personeel dat in het bezit is van de eventueel vereiste vergunningen of certificaten. Alle gebruiks- en onderhoudsinstructies moeten worden in acht genomen.

Geen enkele veiligheidsvoorziening van machines of werktuigen mag worden verwijderd of buiten gebruik gesteld

De aannemer moet de geluidshinder voor de buurt tot een aanvaardbare drempel beperken. Oorbescherming voor de arbeiders aanbevolen boven 85dB(A).

Het verdient aanbeveling de voorkeur te geven aan snijmachines met een systeem dat het element bevochtigt tijdens het snijden.

De stukken en het afval systematisch verwijderen uit de buurt van de machine.

Het is verboden om de machine te laten draaien zonder toezicht, zelfs niet om iets vrij te maken... alsook om ze met een draaiende motor te verplaatsen.

D.5. PERSOONLIJKE BESCHERMING

Iedereen die de bouwplaats betreedt is de grootste verantwoordelijke voor zijn eigen veiligheid. Hij mag in geen geval gevaarlijk gedrag vertonen dat hem of andere mensen in gevaar kan brengen.

Het dragen van basis Persoonlijke Beschermingsmiddelen (valhelm en veiligheidsschoenen) is verplicht voor iedereen op het bouwterrein.

Een arbeider aangesteld door elke aannemer moet controleren of de verplichte andere PBM's aangepast aan de werkzaamheden worden gedragen (bril, gehoorbescherming, ademhalingsbescherming, valbeveiligingen...). Hij controleert of de arbeiders PBM's dragen die aan de EN-normen voldoen, of er voldoende zijn en of ze in goede staat worden bewaard. Hij is ook verantwoordelijk voor de voorlichting en opleiding van de arbeiders inzake werkmethodes en beschermingsmiddelen.

D.6. OPENBARE VERLICHTING

Het buiten werking stellen en later definitief aansluiten van de distributiekast moet verplicht door de regie van de elektriciteitsdistributie worden uitgevoerd.

- ⇒ Er wordt aanbevolen om een hoogwerker te gebruiken voor het plaatsen van de elektrische armaturen.

D.7. ALGEMEEN MAATREGELEN

ERGONOMISCHE ASPECTEN

Om materiaal van meer dan 25 kg te verplaatsen, moeten de werknemers over de geschikte vervoermiddelen beschikken.

Leg de op te slagen elementen in een bepaalde volgorde zodat ze niet meerdere keren verplaatst moeten worden. Gedemonteerde elementen op een hoogte van 80 cm opslaan.

Altijd voorover buigen: gebruik de spierkracht van de benen eerder dan de rugspieren om lasten te heffen of te verplaatsen. Hou de rug recht en span de buikspieren.

DIENSTREGELINGEN

De aannemers bezorgen de coördinator-uitvoering een kopie van de verlofregeling van hun onderneming.

Nacht- en weekendwerk mag alleen uitgevoerd worden als de bouwleiding daarvoor de toestemming geeft. Dit moet vooraf aangevraagd worden bij de bevoegde autoriteit. Bij dat verzoek houdt de aannemer rekening met de gemeentelijke regelgeving.

Doorwerkregelingen en verlofdagen zijn onderworpen aan de collectieve arbeidsovereenkomsten van de sector.

E. ONDERWERPINGEN INZAKE PREVENTIE VAN BEROEPSZIEKTEN

Minimale preventiemaatregelen

Ongevalrisico's die beroepsziekten als gevolg kunnen hebben:

Lucht	: Afzuiging en verluchting van gesloten lokalen
Geluiden	: Trillende of schokkende apparaten, tijdens de sloopfase
Atmosfeer	: stof (gepaste maskers)
Handelingen	: de met de hand vervoerde lasten beperken
Verkeer	: wegen en collectieve beschermingen onderhouden
Hygiëne	: sanitaire installaties, kledkamers, eetplaatsen. Materialen: de technische fiches en de gebruiksvoorwaarden voor de producten met speciale risico's bekend maken
Uitrusting	: officieel erkend materieel en vakbekwame gebruikers
Werkomstandigheden:	PBM aangepast aan de uit te voeren taken.

III. VEILIGHEID TIJDENS DE UITVOERING VAN DE WERKEN

A. ORGANISATIE VAN DE HULP

i. Noodtelefoon verplicht, met display van de noodnummers.

Zie specifieke fiche in bijlage

Deze overzichtelijke fiche zal in het werfkantoor, vlakbij de telefoon, worden aangeplakt.

ii. EHBO-ers

De aanwezigheid van een reglementair opgeleide EHBO-er is verplicht van zodra er op de site wordt gewerkt. De lijst van de namen van de geschoolde EHBO-er(s) zal in het BVGP van de onderneming verschijnen, en zal in de tabel bestemd voor de coördinator worden opgenomen.

Men zal een voldoende aantal eerstehulpkasten centraal gesitueerd voorzien. Die bestaan tenminste uit:

- een EHBO-doos
- een draagberrie
- twee dekens

Iedere eerstehulpkast is duidelijk gesignaleerd en beschikt over een veiligheidsverlichtingspunt.

Arbeidsongeval

In geval van een arbeidsongeval zal de onderneming onmiddellijk de VG-coördinator verwittigen en hem een gedetailleerd verslag over de omstandigheden opsturen.

B. BRANDPREVENTIE

1. Eerste hulp

De aannemer is verantwoordelijk voor de opleiding en de aanstelling van een voldoende aantal werknemers opgeleid voor het gebruik van brandblussers.

2. Brandblussers

Brandblussers zullen dichtbij de lokalen waar een gevaar bestaat, worden geplaatst: opslagplaats van ontvlambare producten, kleedkamers, refters ...

Indien de werkzaamheden het vereisen, zullen brandblussers dichtbij de werkposten worden geplaatst.

Een persoon zal belast worden met het nazicht van de conformiteit van de brandblussers.

☞ De aannemer moet de evacuatiewegen definiëren zowel voor de werknemers die zich op hun werkposten bevinden als voor de in de werflokalen aanwezige personen. Een plan met deze evacuatiewegen zal op verschillende plaatsen op de werf worden uitgehangen.

Instructies bij zwaar ongeval.

HET VOLGEND NUMMER OPBELLEN:

112 (GSM)

1. De werfleider van de onderneming en de EHBO-er **waarschuwen**
2. De brandweer **opbellen**
3. Het telefoonnummer van het werfkantoor **doorgeven**
4. De juiste plaats van het ongeval **meedelen**
  - straat
  - nr
  - lokalisatie
5. **Verduidelijken:**
  - aard van het ongeluk: val, instorting, verstikking, brand,...
  - uiterlijke toestand van de gewonden
  - aantal gewonden en hun toestand
6. Een rendez-vous plaats **afspreken** om de weg aan de hulpdiensten te tonen
7. De preventie-organismen **waarschuwen**

Opmerking: nooit als eerste ophangen

Dichtstbijzijnd ziekenhuis:

CHIREC
Penseestraat 1-5
B-1030 Brussel
☎ 02/240.60.60

IV. SAMENWERKINGMODALITEITEN TUSSEN DE AANNEMERS, WERKGEVERS OF WERKNEMERS.

ONDERNEMINGEN AANGEDUID DOOR DE BOUWHEER

1. Verplicht opmaken van een BVGP:

De onderneming moet een BVGP (Bijzonder Veiligheids- en Gezondheidsplan) voor alle interventies op de bouwplaats opstellen, na het gemeenschappelijk voorafgaand inspectiebezoek met de veiligheids- en gezondheidscoördinator.

De doelstelling van het BVGP is het maken van een risicoanalyse van de werkelijk uitgevoerde activiteiten:

- van de andere ondernemingen, van de werf en haar omgeving (eigen risico's)
- van de onderneming op de andere interveniënten (uitgevoerde risico's)
- van de onderneming op zijn eigen werknemers (ingevoerde risico's)

2. Termijnen:

Een termijn van 30 dagen wordt voorzien om het BVGP op te stellen, dit voor de hoofdloten of de titularissen van uitvoeringswerkzaamheden die geheel of gedeeltelijk voorkomen in de lijst van de gevaarlijke werken; 8 dagen voor de andere loten.

3. Gezamenlijk inspectiebezoek

De veiligheidscoördinator mag een gemeenschappelijk inspectiebezoek uitvoeren met alle ondernemingen of onderaannemers, vóór de redactie van zijn BVGP en zijn interventie op de bouwplaats.

Tijdens dit bezoek preciseert men in het bijzonder, in functie van de specifieke werken die deze onderneming zal uitvoeren:

- de na te leven en door te geven instructies,
- de speciale opmerkingen betreffende de veiligheid en gezondheid en dit voor het geheel van de uitvoering.

4. Onderaannemers

Indien een aannemer geheel of gedeeltelijk de uitvoering van het contract dat hij met de bouwheer afgesloten heeft, overmaakt aan een onderaannemer, moet hij aan deze onderaannemer een exemplaar van het actuele AVGP overmaken, en, indien nodig, een document met de te weerhouden maatregelen van algemene organisatie, die gevolgen voor de hygiëne en de veiligheid van de arbeiders kunnen hebben.

De onderaannemer moet binnen de 30 dagen na ontvangst van het contract ondertekend door de ondernemer, zijn BVGP opstellen indien zijn werkzaamheden deel uitmaken van de ruwbouw, of als zij op de lijst van gevaarlijke werken staan.

Deze termijn wordt op 8 dagen gebracht in geval van onderaannemingen in verband met afwerking, of werken die als dusdanig kunnen worden beschouwd.

Als de ondernemer verschillende onderaannemers heeft, moet hij hen onmiddellijk vanaf de ondertekening van het contract de namen en adressen van de andere onderaannemers meedelen, en op hun aanvraag de door de andere onderaannemers opgestelde BVGP doorgeven.

5. Documenten van toepassing

De opdracht zal worden uitgevoerd in overeenstemming met:

- Het bijzonder bestek van de auteur van het project
- Het bijzonder bestek van het studiebureau
- Betreffende de veiligheid op de bouwplaats:
  - de Europese richtlijn Dir-92/57 EEG
  - het ARAB (Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming)
  - het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)
  - de Welzijnscode
  - de Wet van 4 augustus 1996 over het welzijn van de werknemers en in het bijzonder hoofdstuk 5
  - het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen
  - het Koninklijk Besluit van 19 januari 2005 betreffende de veiligheids- en gezondheidscoördinatie
  - het KB van 16 maart 2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest.

6. Inventarisering van de ongevallen

Elke benoemde onderneming zal aan de VG coördinator, in het begin van elke maand, de inventariseringsfiche van de ongevallen bezorgen, rekening houdend met de onderaanbestede werken (zie model in bijlage van huidig AVGP).

INVENTARISERINGSFICHE VOOR ARBEIDSONGEVALLEN

Elke maand op te sturen naar:

SIXCO - Zetel te Brussel
Lenneke Marelaan 12
B-1930 Zaventem
Tel.: 02/712.30.83
Fax: 02/712.30.89 GSM: 0496/12.36.52

Conform de voorschriften van het
Algemeen Veiligheids- en Gezondheidsplan

OPERATIE :

ONDERNEMING : .....
(naam en adres) .....
.....
.....
Onderhandelingspartner: .....

DATUM VAN AANVANG VAN DE WERKEN VAN DE ONDERNEMING: .....

MAAND : .....Jaar : .....

Aantal uren op de site gewerkt sinds het begin van de werkzaamheden: .....

Aantal arbeidsongevallen met onderbreking sinds het begin van de werkzaamheden: .....

Aantal onderbrekingsdagen wegens arbeidsongeval sinds het begin van de werkzaamheden: .....

Datum van opstelling ...../...../.....

Stempel van de onderneming en handtekening

V. ALGEMENE RISICOANALYSE VAN DE UITVOERING VAN HET WERK

Bij de uitvoering van de risicoanalyse werd rekening gehouden met alle mogelijkheden van uitvoering, uitvoeringsmodaliteiten en uitvoeringsmaterialen. De definitieve keuze wordt steeds gemaakt door de bouwheer, bijgestaan door de bouwdirectie ontwerp en de veiligheidscoördinator. Een gedeelte van de op voorhand opgesomde risicofactoren zullen bijgevolg niet van toepassing zijn. Aan de hand van de definitieve keuzes worden de van toepassing zijnde risico's weerhouden en/of aangepast.

RISICOANALYSE VAN DEZE WERKEN (IN TE VULLEN in annexe von VGP)

Zie post	Veiligheids- en preventie maatregelen van toepassing op de bouwplaats	Actie door	Manier hoe de aannemer het werk uitvoert rekening houdend met de AVGP	Prijsberekening betreffende die maatregelen
<p>Algemene organisatiemaatregelen IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS En eerdere werken IN HET KADER VAN DE OFFERTE</p>				
1.1.	Lokalisatie kabels en leidingen	Ond. 1	Aanwezigheid op het werf van plan markering leidingen op basis van de plannen van de distributiemaatschappijen (KOPIJ AANVRAAG KLIM CICC) PLUS Verplichting om manuele sondagen om de 10 – 15 m + localisatieplan en foto's VARIANT :	
1.2.	Voorneutralisatie van bestaande installaties			
1.3.	Inventaris van alle netten en technieken aanwezig op de bouwwerf die in werking moeten blijven			
1.4	AS BUILT PLAN COMPLEET en af te geven op einde van de werken	Ond. 1		
<p>Afbraak IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE</p>				
2.1.	Afbraak : opvolging van de situatie	Ond. 1		
2.2.	Afval. Indeling	Ond. 1		

2.3	maatregelen te treffen en alle nodige voorzorgen te nemen om stoornissen aan de inrichtingen te vermijden LEG UIT DE DIVERSE MAATREGELEN (GEDETAILLEERD) bijlage A	Ond. 1		
Toegang en rijwegen naar de bouwplaats IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE				
3.1.	<p>Werk en stokagezonen op werfsite</p> <p>Wij vragen dat u met des documenten van de aanbesteding een werkschema te plannen (METHODE), rekening houdend met</p> <ul style="list-style-type: none"> • een minimaal nadeel van de werf • Veiligheid van derde • permanente toegang tot de verschillende woningen en garages in de werfzone <p>Als deze documenten niet bijgevoegd zijn, zal de analyse van uw VGP zijn onvolledig en afgewezen.</p>	Ond. 1	<p>Ieder woning ACCES : anti-slip loopbrug met leuning EEN PER WONING of variant hier onder uit te leggen</p> <p>Permanente toegang in de garage Uitleg methode</p> <p>Veiligheid op werf (Post 5.1) Uitleg methode</p>	
Signalisatie IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE				
4.1.	Aanduiding van de bouwplaats (aan de buitenkant)	Ond. 1		
4.2.	Aanduiding van de noodposten en van de sanitaire installaties	Ond. 1		
4.3.	Aanduiding van de eerste hulp koffer en van de draagbaar	Ond. 1		

4.4.	Aanplakking van de verboden in de nabijheid van gevaarlijke stoffen	Ond. 1		
4.5.	Aanplakking van de 1 ^{ste} hulpinstructies in de bouwketen	Ond. 1		
Inrichting van de bouwplaats: Afsluiting van de bouwplaats		IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE		
5.1.	Afsluiting van de bouwplaats	Ond. 1	Zie ordonnance Bruxelsegewest Volledig Ballisage van de werf Réglementatie op OSIRIS	
Inrichting van de bouwplaats: Inrichting van de keetzones		IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE		
6.1.	Inrichting, terbeschikkingstelling en onderhoud van de kantoren voor de bouwdirectie.	Ond. 1		
Inrichting van de bouwplaats: De zones		IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE		
7.1.	Afbakening en inrichting van de los- en opslagzones.	Ond. 1		
7.2.	Inrichting van de parkeerzones.	Ond. 1		
7.3.	Toegang van derde tot de recreatiezone Toegang LEG UIT de verschillende voorgestelde maatregelen Mag uitgelegd worden in punt 3.1	Ond. 1		
Toepassing van gemeenschappelijke beschermingsmiddelen		IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE		
10.1.	Bescherming in de horizontale of verticale oppervlakken	Ond. 130 tot 33		
Dienstrooster en verlofregeling Persoonlijke beschermingsmiddelen		IN TE VULLEN DOOR DE AANNEMERS IN HET KADER VAN DE OFFERTE		
11.1.	Werkuren - Verlof	Iedereen		
11.2.	PBM's	Iedereen		

11.3.	Voorstelling van de PBM's voor de bezoekers op de bouwplaats en werken in de omgeving. BIJVOEGEN ➤ Overzicht van de arbeidsongevallen met berekening van de graden (via verzekeringsmaatschappij); Ofwel volgende tabel invullen	Ond. 1					
<u>Frequentiegraad en ernst</u> 1. Fréquentiegraad van de ongevallen voor uw bedrijf 2. Ernstgraad van de ongevallen 3. Severity Rate GLOBAL Stuctuur prévention : Verantwoordelijke : Délégué op werf :			2012	2013	2014	Opmerking	
Totaal ZBTW (€) Opgenomen in de prijsofferte							

VERPLICHTENDE BIJLAGEN (Niet bijgevoegde gevraagde documenten = subsentieel onregelmatigheid)

1. pagina's 30 tot 33. ingevuld
2. Statistieke van arbeidsongevallen van de firma
3. Methodologie uitgelegd voor dit type werf, rekening houdend met de huidige derde + VGSP voor deze specifieke werken (GEEN ALGEMEEN VGP)
4. Intentieverklaring ingevuld et getekend (Pagina 35)

De inschrijver:

Naam:

Handtekening:

Datum:

INTENTIEVERKLARING

De hiernavolgende verklaring dient door de inschrijver te worden ingevuld en ondertekend. Hij maakt deze intentieverklaring samen met zijn offerte over.

Hierbij verklaar ik,

.....

Gevolmachtigde van de firma,

.....

Kennis genomen te hebben van de inhoud van het Veiligheids- en Gezondheidsplan fase ontwerp, opgesteld door de veiligheidscoördinator in het kader van het project “het heraanleg van de straten Josophat, l’Olivier, Philomène en stedelijke acupunctuuringrepen”.

Ik heb in mijn offerte rekening gehouden met alle risico's, maatregelen en instructies opgenomen in het Veiligheids- en Gezondheidsplan fase ontwerp en verbind mij ertoe dit Veiligheids- en Gezondheidsplan volledig te zullen naleven.

Ik beschrijf hierna de risico's eigen aan de activiteiten van mijn onderneming en de eventuele bijkomende veiligheids- en gezondheidsmaatregelen die ik heb voorzien in functie van de uitvoeringsmethoden die ik zal aanwenden.

Ik raam de kostprijs voor de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen vermeld in de veiligheidsmeetstaat van dit Veiligheids- en Gezondheidsplan op een bedrag van

..... EUR. Ik voeg de ingevulde veiligheidsmeetstaat toe aan mijn offerte. Ik heb hierbij rekening gehouden met het feit dat deze kostprijs geen supplementaire post is maar reeds verrekend is in de verschillende posten van de prijslijst.

Ik heb er kennis van genomen dat:

- bij niet-ondertekening of afwezigheid van dit document bij mijn inschrijving, mijn offerte nietig zal verklaard kunnen worden

- mijn offerte bij niet-opgave van de ingevulde veiligheidsmeetstaat met de afzonderlijke kostprijzen nietig zal verklaard kunnen worden

- indien de inhoud van de documenten die ik bij mijn offerte voeg, als onvolledig of niet conform met het veiligheids- en gezondheidsplan wordt beschouwd, mijn offerte nietig kan verklaard kunnen worden.

Opgemaakt te ..... op .....

De inschrijver .....,

Handtekening

anvaarding van het AVGP en opmerkingen:

Verplicht uw onderneming zich de aanbevelingen van het AVGP te volgen?

JA NEEN

Hebt U opmerkingen?

JA NEEN

Ter herinnering, de ondernemer moet minstens equivalente of strengere maatregelen opleggen dan de aanbevelingen van het AVGP.

Zult U een onderaannemer in dienst nemen ?

JA NEEN

Indien JA, de coördinaten toevoegen.

Beschikt U over een dynamisch beheersplan voor uw risico's?

JA NEEN

Indien JA, moet dit verplicht, samen met de ingevulde tabel van uw specifieke werkmethodologie voor de werf, doorgegeven worden.

Gebruikt U toxische of ontvlambare producten?

JA NEEN

Veiligheidsfiches van de producten bezorgen.